

แนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู
ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี
THE GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF KEY SUCCESS FACTORS OF TEACHERS
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY IN BENJAMARACHUTIT SCHOOL,
RATCHBURI PROVINCE

บารเมษฐ์ พรรณขาม¹, อนุสรฯ สุวรรณวงศ์²
BARAMET PUNNAKAM¹, ANUTSARA SUWANWONG²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำนวน 175 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมินเชิงวิพากษ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ (1) วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา (2) บรรยากาศและวัฒนธรรมของสถานศึกษา (3) โครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานของครู (4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และ (5) การเสริมแรงและการจูงใจครู และ 2) แนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ (1) แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนและความเป็นเลิศทางด้านวิชาการสู่มาตรฐานสากล (2) แนวทางการพัฒนาบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวัฒนธรรมความภาคภูมิใจและความจงรักภักดีต่อสถานศึกษา (3) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานของครูที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการกระตุ้น ตรวจสอบ และผลักดันการพัฒนาอย่างมืออาชีพ (4) แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพเพื่อการเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานภายนอก

¹ นักศึกษาปริญญาโท สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

² อาจารย์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

(5) แนวทางการพัฒนาการเสริมแรงและการจูงใจครูโดยการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างสรรค์
วัตรกรรมการสอนของครู

คำสำคัญ: 1. แนวทางการพัฒนา 2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพครู

ABSTRACT

The study was a qualitative research. The purposes of this study were : 1) to study The guildlines for development of key success factors of teachers professional learning community in Benjamarachutit school, Ratchburi province. And 2) to study the developmental approach of The guildlines for development of key success factors of teachers professional learning community in Benjamarachutit school, Ratchburi province. The population was 175 of administrator and teachers. The data were collected by theoretical framework assessment structural, interview form, and critical assessment. The data were analyzed by frequency, percentage and content analysis.

The findings were 1) the key success factors among The guildlines for development of key success factors of teachers professional learning community in Benjamarachutit school, Ratchburi province consisted of (1) the visions and missions of the school, (2) the context and culture of the school, (3) the organizational structure and the performance of the teachers, (4) the efficient of information technology, and (5) the reinforcement and motivation of the teachers. And 2) the developmental approach The guildlines for development of key success factors of teachers professional learning community in Benjamarachutit school, Ratchburi province were (1) visions and missions development approach for enhancing student's learning and world class standard, (2) context and culture developmental approach for promoting learning atmosphere and the culture of royalty, school royalty culture, (3) organizational structure and performance developmental approach for parent's participation to mobilize professional development, (4) information data base. on

efficient network developmental approach, and (5) reinforcement and motivation developmental approach by supporting budget for creating teaching innovations.

Keywords: 1. developmental approach 2. key success factors among the teacher professional learning community.

1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาที่ทำการวิจัย

จากสภาพการศึกษาไทยในปัจจุบันไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ สุนีย์ คล้ายนิล (2553) พบว่า ครูมีความสำคัญและจำเป็นควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอซีที) ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทั้งนี้คุณัญแจสำคัญที่จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน คือ กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการทางวิชาชีพครู (Professional Learning Communities : PLC) ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ซึ่งมีการวิจัยยืนยันตรงกันไว้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2558) โดย นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายให้กับคณะกรรมการดำเนินงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมการอบรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการมีแนวทางการส่งเสริมให้มีการอบรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 55 โรงเรียน ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี โดยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 พบว่า โรงเรียนเบญจมราชูทิศ มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O - NET เฉลี่ยมากเป็นอันดับที่ 1 (แบ่งปันโอกาสเพื่ออนาคตที่ก้าวหน้า, 2559) ทั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเกิดจากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่สอดแทรกอยู่ในการปฏิบัติงานของครูที่อยู่ในโรงเรียน การประชุมครูประจำเดือน การประชุมในกลุ่มสาระ หรือแม้แต่การพูดคุยของครู ในเรื่องของการศึกษาล้วนแต่เป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัย

วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562) 97

แห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีต่อไป

2. โจทย์วิจัย

2.1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี คืออะไร

2.2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี

3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในระดับเขตพื้นที่

4.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในระดับสถานศึกษา

4.3 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระสามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนการจัดโครงการที่ส่งเสริมการยกระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี จำนวน 175 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี จำนวน 37 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และครู (กลุ่มสาระละ 3 คน) จำนวน 24 คน โดยวิธีการสุ่มแบบโควต้า (Quota sampling)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่องแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู 2) แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรม บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 3) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานของครูและทีมงาน 4) แนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และ 5) แนวทางการพัฒนาการ

3. แบบประเมินเชิงวิพากษ์ เรื่องแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี โดยเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการจำนวน 18 ข้อ

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่

6.1.1. วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู

6.1.2. บรรยากาศและวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู

6.1.3. โครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานของครู

6.1.4. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

6.1.5. การเสริมแรงและการจูงใจครู

6.2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 5 ประการดังนี้

6.2.1. แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู มีวิธีดำเนินการดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนและความเป็นเลิศทางด้านวิชาการสู่

วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562) 99

มาตรฐานสากล 2) การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ
3) การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจใน
การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาและ 4) การพัฒนาการสื่อสารให้มีความชัดเจนของ
ความหมายและความเข้าใจที่ตรงกันทั่วทั้งองค์กร

6.2.2. แนวทางการพัฒนาบรรยากาศและวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพครู มีวิธีดำเนินการดังนี้ 1) การสร้างวัฒนธรรมครูให้มีความภาคภูมิใจในคุณภาพการศึกษาและ
มีความจงรักภักดีต่อสถานศึกษา 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการปรึกษาหารือภายใน
กลุ่มสาระการเรียนรู้และ 3) การสนับสนุนบรรยากาศการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างมีอิสระ

6.2.3. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานของครู มี
วิธีดำเนินการดังนี้ 1) การจัดโครงสร้างการบริหารที่กำหนดสายงานไว้อย่างชัดเจน 2) การจัดสรร
เวลาปฏิบัติงานของครูและทีมงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) การฝึกอบรมพัฒนาครูและ
ทีมงานเพื่อยกระดับความชำนาญทางวิชาชีพและความสามารถในการจัดการความรู้ 4) การกำหนด
นโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพครูและ 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการกระตุ้น
ตรวจสอบและผลักดันการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูอย่างมืออาชีพ

6.2.4. แนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ มีวิธีดำเนินการ
ดังนี้ 1) การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ 2) การสนับสนุน
การใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารที่หลากหลายและ 3) การบริการให้คำปรึกษาการเข้าถึงแหล่งข้อมูล
สารสนเทศของหน่วยงานภายนอก

6.2.5. แนวทางการพัฒนาการเสริมแรงและการจูงใจครู มีวิธีดำเนินการดังนี้ 1) การ
ยกย่องชมเชยและมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้แก่ครูที่มีการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 2) การ
ชี้แจงผลลัพธ์เชิงบวกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูและ 3) การสนับสนุนงบประมาณในการ
พัฒนาและสร้างสรรค์วัตกรรมการสอนของครู

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์และพันธกิจของ

สถานศึกษาที่ส่งเสริมปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู 2) บรรยากาศ และวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู 3) โครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงาน ของครู 4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และ 5) การเสริมแรงและการจูงใจครู ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคาดหวังของ ผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูโดย มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ การจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานที่เอื้อต่อการดำเนินงานของครู ตลอดจนมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครูในโรงเรียนเพื่อรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) ผลการวิจัยพบว่า หลักเทียบ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วม การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การร่วมมือรวมพลัง การเปิดรับการชี้แนะในการปฏิบัติงาน และการ สนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวคิดของ นราพร จันทรโอชา (2560) ที่กล่าวว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ การ ยอมรับว่าหัวใจหลักของการเรียนรู้ของครูคือการเรียนรู้ของผู้เรียน การยอมรับว่าการสอนและการ ปฏิบัติงานของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การเข้าใจความแตกต่างของระดับการเรียนรู้ การสร้าง บรรยากาศความร่วมมือร่วมใจ การสร้างความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร และการรับฟังและแสดง ความคิดเห็นด้วยทัศนคติเชิงบวก สอดคล้องกับแนวคิดของ สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2560) ที่กล่าวว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริง มีปัจจัยอยู่ 5 ประการ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน การกำหนดกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ การ ดำเนินงานตามระบบอย่างต่อเนื่องและมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย การปรับปรุงกระบวนการ ทำงานที่สมาชิกมีความสุข และการร่วมแรงรวมพลัง เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน จะเห็นได้ว่าปัจจัย แห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะช่วยให้การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม การจัดโครงสร้างการปฏิบัติงาน ระบบสารสนเทศที่มี ประสิทธิภาพ และการเสริมแรงครูในโรงเรียน อันเป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจ (Motivation Factors) และปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors)

วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562) 101

จากผลการวิจัย พบว่าแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 5 แนวทาง ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางพัฒนาที่สำคัญรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู มีวิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนและความเป็นเลิศทางด้านวิชาการสู่มาตรฐานสากล การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ และการเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา มีค่าความถี่มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการดำเนินงานหรือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน จึงทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรีโดดเด่นและส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (2545) พบว่าการตัดสินใจและการมีวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กรแห่งการเรียนรู้มีรูปแบบการตัดสินใจโดยให้โอกาสกับครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันตัดสินใจ เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนเบญจมราชูทิศ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการพัฒนาบรรยากาศและวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู มีวิธีดำเนินการที่สำคัญ คือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการปรึกษาหารือภายในกลุ่ม มีค่าความถี่มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการดำเนินงานหรือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ให้ความสำคัญกับการพบปะพูดคุย ปรึกษาหารือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อพูดคุยและปรึกษาหารือ จึงทำให้ครูในโรงเรียนเบญจมราชูทิศสามารถพัฒนาการปฏิบัติงานทางวิชาชีพพร้อมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Vescio Ross and Adam (2008) พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลกระทบต่อการฝึกฝนทางการสอนของครูที่สามารถปรับปรุงวัฒนธรรมทางวิชาชีพในโรงเรียนอันนำไปสู่การ

เปลี่ยนแปลงทางการสอน การร่วมมือ เสริมสร้างให้ครูตระหนักถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานของครู โดยการจัดสรรเวลา ปฏิบัติงานของครูและทีมงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการฝึกอบรมพัฒนาครูและทีมงาน เพื่อยกระดับความชำนาญทางวิชาชีพและความสามารถในการจัดการความรู้ มีค่าความถี่มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการดำเนินงานหรือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ให้ความสำคัญกับการจัดโครงสร้างการปฏิบัติงาน และการจัดสรรเวลา เพื่อการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันของครูได้อย่างชัดเจน มีการทำงานร่วมกันของครูภายในกลุ่มสาระ ที่สะท้อนการทำงานเป็นทีมอย่างมืออาชีพ สอดคล้องกับ Kenoyer (2012) พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีคุณลักษณะที่สำคัญคือเงื่อนไขสนับสนุนเชิงความสัมพันธ์และเชิงโครงสร้าง ซึ่งผู้บริหารจะต้องจัดสรรเวลา สิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งทรัพยากร และโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ของครูเพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

4. แนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ มีวิธีดำเนินการ สำคัญ คือการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารที่หลากหลาย และการบริการให้คำปรึกษาการเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานภายนอก มีค่าความถี่มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการดำเนินงานหรือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ให้ความสำคัญกับการเข้าถึง และการใช้ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และยกระดับองค์ความรู้ทางวิชาชีพของครู สอดคล้องกับ สมคิด สร้อยน้ำ (2547 พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีและระบบงานเป็นการจัดและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการมอบหมายความรับผิดชอบในการบำรุงรักษา พัฒนา ให้คำปรึกษา และการใช้ประโยชน์ที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียน และสอดคล้องกับ พรรณี สนวนเพลง (2552) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่เอื้ออำนวยและส่งเสริมที่ทำให้องค์กรสามารถจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ประสบผลสำเร็จสิ่งที่สำคัญคือ เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย เพื่อให้การจัดการข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ก่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและง่ายต่อการใช้งาน

5. แนวทางการพัฒนาการเสริมแรงและการจูงใจครู มีวิธีดำเนินการสำคัญ คือ การยกย่อง ชมเชยและมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้แก่ครูที่มีการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง การชี้แจง

ผลลัพธ์เชิงบวกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและสร้างสรรค์วัดกรรมกรสอนของครู มีค่าความถี่มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการดำเนินงานหรือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ให้ความสำคัญของการกระตุ้นและจูงใจครูให้พัฒนาตนเองทางวิชาชีพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู สอดคล้องกับ สมคิด สร้อยน้ำ (2547) พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัจจัยเกี่ยวกับการจูงใจ คือ การไว้วางใจ การให้เกียรติและการยอมรับ การส่งเสริมความก้าวหน้า และโอกาสในการพัฒนาตนเอง การให้ความสำคัญเป็นอิสระ การมอบหมายงานที่ท้าทาย การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจน การยกย่องชมเชย การจูงใจให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้จัดกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 จากผลการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผู้บริหารการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประกอบการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา

8.2 จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่มุ่งเน้นให้ครูยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ ครู บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา

8.3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาปัจจัยของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูจึงควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

9. เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ฤทธิ อินทนาม. (2553). *การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครู ศาสตร.

นราพร จันทร์โอชา. (2560). *ปัจจัยความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2561, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=ZqauqoZQfUA>.

- แบ่งปันโอกาส เพื่ออนาคตที่ก้าวหน้า. (2559). จัดอันดับ 400 โรงเรียนที่เก่งที่สุดในไทย. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2561, จาก <http://www.thaijobsgov.com/jobs/161731>.
- พรณี สวนเพลง. (2552). เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด มหาชน.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). การบริหารหลักการทฤษฎีประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วสุทธิ์. ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2547). การพัฒนาตัวแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรม การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. (2560). ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ). สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2561, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=37rpCRyYmE0>.
- สุนีย์ คล้ายนิล. (2553). นำหัวงนักเรียนไทยผลการประเมินไม่ผ่านมาตรฐาน. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2561, จาก http://kroobannok.com/view.php?article_id=40193&page=1
- อนุสรฯ สุวรรณวงศ์. (2558). กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- Kenoyer, F.E. (2012). *Case Study of Professional Learning Community Characteristics in an Egyptian Private School*. Doctor's Dissertation. College of Education, Columbia International University.
- Vescio, V., Ross, D. and Adams, A. (2008). *A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning*. Teaching and Teacher Education.24 (2008).

10. คำขอขอบคุณ

ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่สนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัย และขอขอบคุณครูและผู้อำนวยการในโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้